

Elektroenerģijas obligātais iepirkums ir valsts noteikts atbalsta mehānisms elektroenerģijas ražotājiem, paredzot tā finansēšanu no elektroenerģijas galalietotāju maksājumiem. Elektroenerģijas tirgus likums nosaka, ka ražotāji, kuri elektroenerģiju ražo efektīvā koģenerācijā vai elektroenerģijas ražošanai izmanto atjaunojamus energoresursus, var iegūt tiesības pārdot saražoto elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros. Obligātajā iepirkumā elektroenerģiju par noteiktu cenu no ražotājiem iepērk publiskais tirgotājs (līdz 2014. gada 31. martam – AS "Latvenergo", no 2014. gada 1. aprīļa – AS "Latvenergo" meitas uzņēmums AS "Enerģijas publiskais tirgotājs"). Tiesības pārdot saražoto elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros piešķir Ekonomikas ministrija, bet nosacījumus elektroenerģijas ražošanai un cenu noteikšanas kārtību regulē Ministru kabineta noteikumi.

Obligātā iepirkuma elektroenerģijas cenas ir dažādas – tās ir atkarīgas no izmantoto energoresursu veida (vējš, ūdens, biomasas, biogāze, dabasgāze), uzstādītās jaudas, kā arī piesaistes dabasgāzes cenai (attiecībā uz biomasas, biogāzes un dabasgāzes elektrostacijām).

Elektroenerģijas tirgus likums publiskajam tirgotājam uzliek pienākumu aprēķināt obligātajā iepirkumā iepirktās elektroenerģijas apjomu un izmaksas – atsevišķi enerģijai, kas ražota koģenerācijā un kas ražota no atjaunojamajiem energoresursiem. Obligātā iepirkuma radītos papildu izdevumus, salīdzinot ar tāda paša apjoma elektroenerģijas iepirkumu elektroenerģijas tirgū, sedz visi Latvijas elektroenerģijas galalietotāji proporcionāli savam elektroenerģijas patēriņam. Lai samazinātu elektroenerģijas galalietotāju maksājumu, no 2014. gada valsts budžetā paredzēta dotācija obligātā iepirkuma izmaksu daļas segšanai.

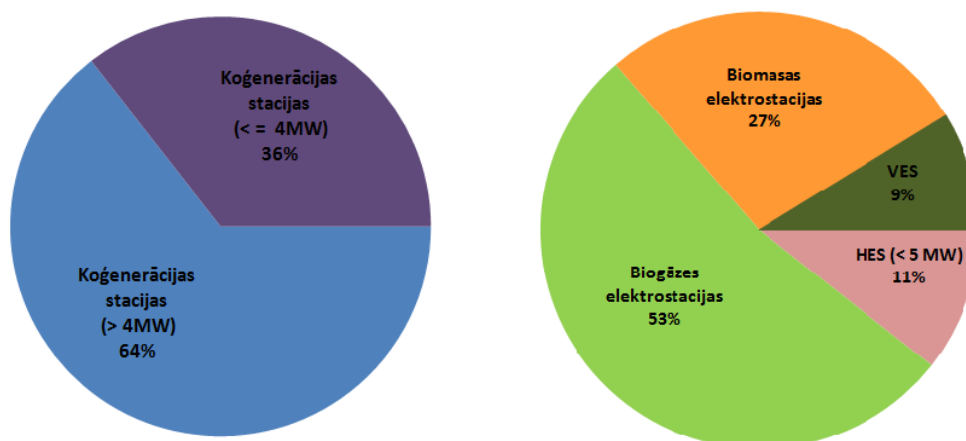
Katra gada sākumā publiskais tirgotājs iesniedz Regulatoram atskaiti par obligātajā iepirkumā iepirkto elektroenerģiju iepriekšējā kalendārajā gadā un aprēķina maksu euro par kilovatstundu, kas jāsedz elektroenerģijas galalietotājiem proporcionāli savam elektroenerģijas patēriņam kā obligātā iepirkuma komponentes. Regulators pārbauda iesniegtos aprēķinus un apstiprina obligātā iepirkuma komponentes. Publiskais tirgotājs obligātā iepirkuma radītās papildu izmaksas par iepriekšējo gadu atgūst nākamajā gadā – obligātā iepirkuma komponenti piemēro no 1. aprīļa.

Dati par obligātā iepirkuma ietvaros iepirkto elektroenerģijas apjomu 2013. gadā

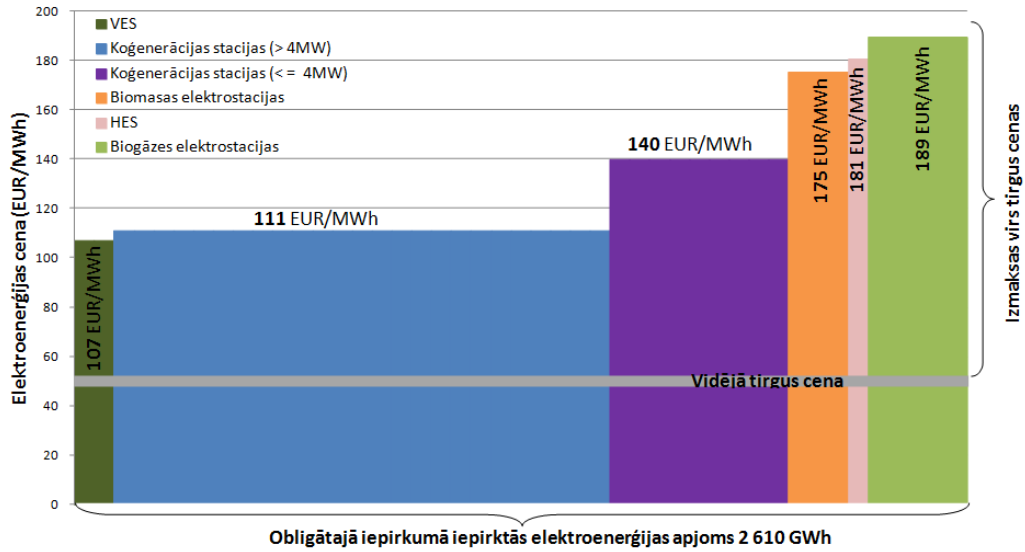
No 2014. gada 1. aprīļa apstiprinātās obligātā iepirkuma komponentes galalietotājiem kopā veido 0,02679 EUR/kWh, tajā skaitā:

- komponente no ražotājiem, kas elektroenerģiju ražo koģenerācijā – 0,01737 EUR/kWh,
- komponente no ražotājiem, kas elektroenerģiju ražo, izmantojot atjaunojamus energoresursus – 0,00942 EUR/kWh.

1.attēls. Obligātā iepirkuma komponentes no 2014. gada 1. aprīļa

2.attēls. Obligātā iepirkuma ietvaros iepirkta elektroenerģija 2013. gadā

3.attēls. Apstiprinātās obligātā iepirkuma komponentes kopš 2008. gada oktobra

